

Persbericht

PB09-084
23 december 2009
9.30 uur

Fors minder banen

- In derde kwartaal 140 duizend banen minder dan een jaar eerder
- Ook sterke krimp ten opzichte van tweede kwartaal
- Veel minder banen in de marktsector, groei in de collectieve sector
- Loonkostenstijging 1,8 procent
- Feitelijke loonstijging blijft achter bij CAO-loonstijging

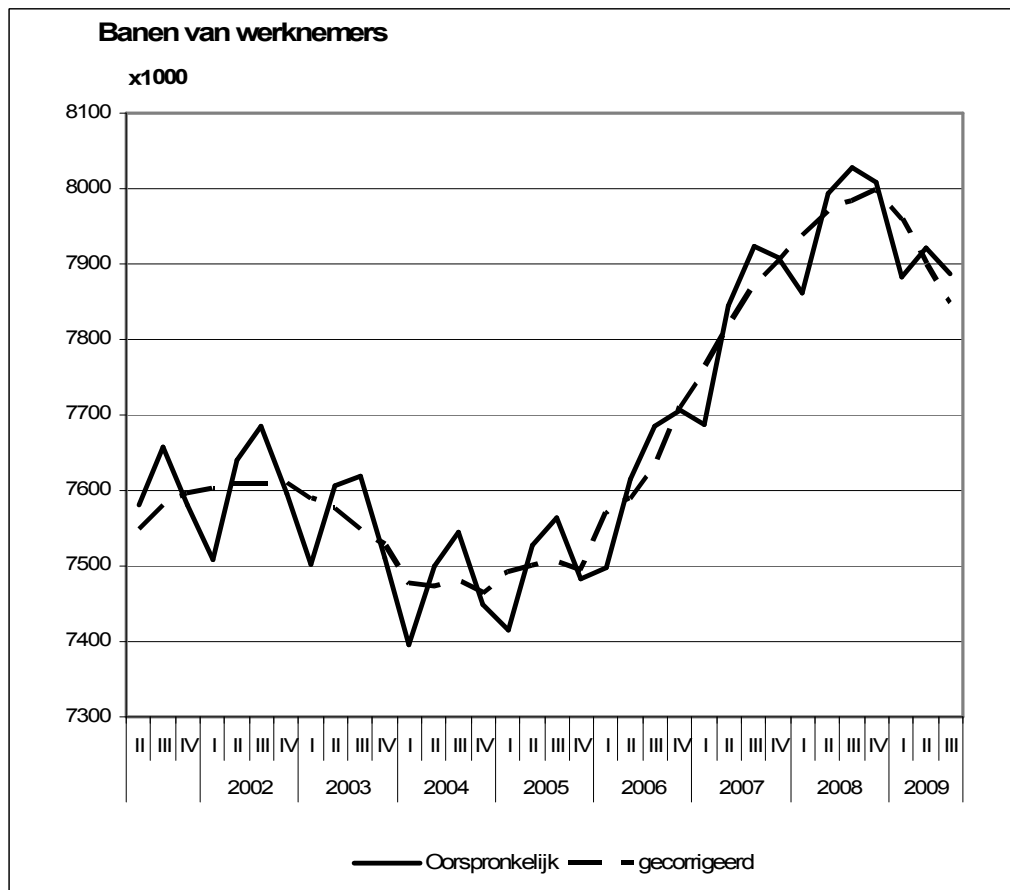
In het derde kwartaal van 2009 waren er 140 duizend banen van werknemers minder dan in het derde kwartaal van 2008. Dit is de grootste daling in meer dan 25 jaar. Vergeleken met het tweede kwartaal waren er, rekening houdend met seizoensinvloeden, 50 duizend banen minder. De loonkosten per arbeidsjaar waren 1,8 procent hoger dan een jaar eerder. Dit blijkt uit cijfers van het CBS.

In het derde kwartaal waren er bijna 7,9 miljoen banen. Dit zijn er 1,7 procent minder dan een jaar eerder. Veruit de grootste daling trad op in de zakelijke dienstverlening waar het aantal banen met 101 duizend afnam. De daling bestaat voor het overgrote deel uit uitzendbanen via uitzendbureaus. Deze branche ving hiermee de eerste zware klap op van het banenverlies.

Ook in de industrie, bouw, handel, horeca en transport loopt het banenverlies nu duidelijk op. In de collectieve sector echter houdt de groei van het aantal banen aan, met 46 duizend. Het grootste deel van deze groei zit in de zorg, met een plus van 33 duizend vergeleken met een jaar eerder. Het verlies aan banen wordt beperkt door de deeltijd-WW. Werknemers die onder de deeltijd-WW regeling vallen tellen voor hun volledige baan mee als werknemer.

In vergelijking met het tweede kwartaal kromp het aantal banen met 0,6 procent. Deze krimp is een fractie kleiner dan die in het tweede kwartaal. Dit is het derde kwartaal op rij met banenverlies. Ook hier geldt dat de marktsector krimpt en de collectieve sector groeit. Het banenverlies in het derde kwartaal treedt op bij een licht herstel van de economie. De werkgelegenheid in Nederland reageert met vertraging op omslagen in de conjunctuur.

De lonen van werknemers per arbeidsjaar waren in het derde kwartaal 1,8 procent hoger dan in hetzelfde kwartaal van 2008. Deze stijging is kleiner dan in het tweede kwartaal toen de lonen met 2,6 procent toenamen. De feitelijke loonstijging van 1,8 procent blijft achter bij de CAO-loonstijging van 2,3 procent. Teruggang van variabele beloningselementen zoals bonussen, provisies en overwerkvergoedingen speelt een rol. De loonkosten per arbeidsjaar waarin ook de werkgeverspremies zijn opgenomen stegen met 1,8 procent even hard als de lonen. De werkgeverspremies voor pensioenen gingen omhoog, die voor werkloosheid en de zorgverzekering omlaag.

Bron: CBS

Technische toelichting

Achtergrondinformatie over de ramingen

Net als bij de economische groei worden ook van banen en lonen meerdere ramingen samengesteld en gepubliceerd over een kwartaal. De eerste raming of *flash-raming* van de banenontwikkeling wordt uiterlijk 45 dagen na afloop van een kwartaal gepubliceerd in het persbericht economische groei. De cijfers van de eerste raming kunnen wijzigen op grond van nieuwe statistische broninformatie die nadien beschikbaar komt. In de tweede raming die uiterlijk 90 dagen na afloop van een kwartaal wordt gepubliceerd, is deze nieuwe en meer uitgebreide statistische informatie verwerkt. Op dat moment komen bovendien meer detailgegevens beschikbaar en informatie over de ontwikkeling van de loonkosten.

De kwartaalgegevens worden eenmaal per jaar in juni geijkt aan de jaarcijfers van de Nationale rekeningen die volgens een vaste cyclus van drie opeenvolgende ramingen (voorlopige raming, nader voorlopige raming en definitieve raming) worden herzien. Ook hier is sprake van steeds betere en meer gedetailleerde statistische informatie op basis waarvan de ramingen kunnen worden verrijkt. Deze herijkte gegevens worden gepubliceerd bij het beschikbaar komen van de gegevens over banen en lonen over het eerste kwartaal.

De banen van werknemers die vóór 2009 werkzaam waren bij het Centrum voor Werk en Inkomen (CWI) werden geboekt bij de bedrijfstak zakelijke

dienstverlening. Na de fusie van het CWI per 1 januari 2009 met het Uitvoeringsinstituut WerknemersVerzekeringen (UWV) worden zij geboekt bij de bedrijfstak openbaar bestuur. De overboeking betreft 4 duizend banen. Voor deze overboeking zijn de tijdreeksen niet gecorrigeerd.

Bronnen en definities

De gegevens in dit persbericht zijn ontleend aan de Arbeidsrekeningen die deel uitmaken van de Nationale rekeningen. Bij het samenstellen van de Arbeidsrekeningen worden diverse bronnen met arbeidsgegevens geïntegreerd tot een samenhangend stelsel.

De gegevens in dit persbericht hebben uitsluitend betrekking op banen van *werknemers*. Zelfstandigen blijven dus buiten beschouwing. Het aantal banen van werknemers in de Arbeidsrekeningen is het gemiddelde aantal banen in een kwartaal of in een jaar. Voor de banen worden ook seizoengecorrigeerde kwartaalcijfers gepubliceerd. Hierdoor is vergelijking van kwartaal op kwartaal mogelijk. Omslagen in de ontwikkeling worden bij seizoengecorrigeerde cijfers eerder zichtbaar. De seizoengecorrigeerde cijfers van voorgaande kwartalen kunnen bij toevoeging van een nieuw kwartaal fractioneel zijn veranderd door herberekening van het seizoenpatroon.

Een arbeidsjaar wordt berekend door alle (deeltijd)banen om te rekenen naar voltijdbanen. Twee halve banen leveren samen dus één arbeidsjaar op. Arbeidsjaar en voltijdbaan worden hier gebruikt als synoniemen.

De gegevens over loonkosten in dit persbericht zijn gebaseerd op de beloning van werknemers volgens de Nationale rekeningen. De beloning omvat twee hoofdcomponenten: lonen enerzijds en sociale premies die de werkgever betaalt anderzijds. De post lonen omvat naast het bruto loon in geld ook loon in natura en onkostenvergoedingen in verband met de dienstbetrekking (zoals kosten woon-werkverkeer). De sociale lasten omvatten de werkgeversbijdragen voor onder meer werkloosheid, arbeidsongeschiktheid, zorgverzekering en pensioen.

Een bijzondere vorm van loonkosten zijn de betalingen aan werknemers voor niet-gewerkte uren in verband met ziekte en/of weerverlet. Deze betalingen worden op grond van de richtlijnen van het Europese systeem van rekeningen tot de sociale lasten gerekend.

Op grond van dezelfde richtlijnen zijn loonkostensubsidies en afdrachtverminderingen niet in mindering gebracht op de beloning van werknemers volgens de Nationale Rekeningen. Voorbeelden zijn de werktijdverkortingsregeling en de regeling deeltijd-WW van het ministerie van SZW.

Extra werkgeversbijdragen aan pensioenen die verband houden met de sterk gedaalde dekkingsgraad van ondernemingspensioenfondsen, worden niet tot de beloning van werknemers gerekend, maar als kapitaaloverdracht van de betreffende onderneming aan haar (ondernemings-)pensioenfonds. Extra werkgeverslasten aan pensioenen voor bedrijven die onder een bedrijfstakpensioenregeling vallen, worden echter wel tot de beloning van werknemers gerekend.

Tabel 1. Banen van werknemers naar bedrijfstak

	2007	2008	2008	2009				
				III	IV	I	II	III
1 000 banen								
Landbouw en visserij	132	129	141	128	114	126	141	
Industrie 1)	939	950	952	952	943	930	918	
Bouwnijverheid	392	395	398	395	391	392	388	
Handel	1 292	1 323	1 333	1 332	1 320	1 322	1 317	
Horeca	291	298	307	297	282	299	301	
Vervoer en communicatie	461	467	468	467	460	457	453	
Financiële instellingen	286	284	284	283	280	282	278	
Zakelijke dienstverlening	1 534	1 578	1 608	1 587	1 518	1 500	1 507	
Openbaar bestuur	514	512	509	511	520	524	520	
Gesubsidieerd onderwijs	453	463	454	467	467	472	456	
Gezondheids- en welzijnszorg	1 205	1 224	1 225	1 232	1 236	1 260	1 258	
Cultuur en overige dienstverlening	342	351	349	357	352	358	349	
Totaal	7 841	7 973	8 028	8 008	7 884	7 922	7 888	
% -verandering t.o.v. dezelfde periode van het voorgaande jaar								
Landbouw en visserij	1,4	-2,4	-5,4	1,6	-3,5	-1,7	0,0	
Industrie 1)	0,4	1,1	1,3	1,1	-0,2	-2,0	-3,6	
Bouwnijverheid	1,3	0,7	1,1	0,6	0,3	-1,1	-2,5	
Handel	3,3	2,4	2,2	1,9	1,1	-0,1	-1,2	
Horeca	4,7	2,2	1,7	1,9	-0,8	-1,2	-1,8	
Vervoer en communicatie	1,6	1,2	1,0	1,0	-0,7	-2,3	-3,2	
Financiële instellingen	0,4	-0,7	-0,7	-1,3	-0,7	-1,7	-1,9	
Zakelijke dienstverlening	6,8	2,9	2,3	1,1	-1,0	-5,2	-6,3	
Openbaar bestuur	-0,5	-0,4	-0,8	-0,2	1,2	1,8	2,2	
Gesubsidieerd onderwijs	2,5	2,3	2,0	1,8	0,5	1,2	0,6	
Gezondheids- en welzijnszorg	2,1	1,6	1,0	1,7	1,7	3,1	2,7	
Cultuur en overige dienstverlening	3,2	2,7	2,0	2,4	1,8	1,2	0,1	
Totaal	2,8	1,7	1,3	1,3	0,3	-0,9	-1,7	

1) Inclusief de bedrijfstakken delfstoffenwinning en energie- en waterleidingbedrijven

Bron: CBS

Tabel 2. Banen van werknemers naar economische activiteit, seizoengecorrigeerd

	2007	2008	2008	2009			
			III	IV	I	II	III
<i>1 000 banen</i>							
Landbouw en visserij	132	129	125	132	126	126	125
Industrie 1)	939	950	952	951	943	931	918
Bouwnijverheid	392	395	397	395	394	391	387
Handel, horeca, vervoer, communicatie	2 045	2 088	2 094	2 096	2 083	2 071	2 059
Financiële- en zakelijke dienstverlening	1 820	1 862	1 867	1 859	1 834	1 783	1 762
Niet commerciële dienstverlening	2 513	2 550	2 549	2 565	2 579	2 598	2 598
Totaal	7 841	7 973	7 984	7 998	7 959	7 900	7 850
<i>%-verandering t.o.v. vorige periode 2)</i>							
Landbouw en visserij	1,4	-2,4	-2,6	5,2	-4,3	0,1	-0,8
Industrie 1)	0,4	1,1	0,4	-0,1	-0,8	-1,3	-1,4
Bouwnijverheid	1,3	0,7	0,3	-0,3	-0,3	-0,8	-1,0
Handel, horeca, vervoer, communicatie	3,1	2,1	0,3	0,1	-0,6	-0,6	-0,6
Financiële- en zakelijke dienstverlening	5,7	2,3	0,0	-0,4	-1,3	-2,8	-1,2
Niet commerciële dienstverlening	1,8	1,5	0,2	0,6	0,5	0,7	0,0
Totaal	2,8	1,7	0,2	0,2	-0,5	-0,7	-0,6

1) Inclusief de bedrijfstakken delfstoffenwinning en energie- en waterleidingbedrijven

2) Gecorrigeerd voor seizoeninvloeden

Bron: CBS

Tabel 3. Arbeidsvolume van werknemers naar economische activiteit

	2007	2008	2008	2009			
			III	IV	I	II	III
<i>%-verandering t.o.v. dezelfde periode van het voorgaande jaar</i>							
Landbouw en visserij	1,7	-1,7	-4,5	2,4	-3,2	-1,0	0,1
Industrie 1)	0,4	0,8	1,0	0,9	-0,2	-1,8	-3,6
Bouwnijverheid	1,3	0,5	0,9	0,5	0,1	-1,0	-2,5
Handel, horeca, vervoer, communicatie	2,5	1,6	1,5	1,1	0,3	-0,7	-1,9
Financiële- en zakelijke dienstverlening	5,5	2,5	2,3	1,1	0,1	-3,9	-4,9
Niet commerciële dienstverlening	1,2	1,1	0,8	1,4	1,3	2,4	1,8
Totaal	2,4	1,4	1,3	1,1	0,5	-0,6	-1,7

1) Inclusief de bedrijfstakken delfstoffenwinning en energie- en waterleidingbedrijven

Bron: CBS

Tabel 4. Lonen en salarissen per arbeidsjaar naar economische activiteit

	2007	2008	2008	2009			
			III	IV	I	II	III
	% -verandering t.o.v. dezelfde periode van het voorgaande jaar						
Landbouw en visserij	4,0	7,4	11,7	2,6	8,4	4,3	1,5
Industrie 1)	3,6	3,2	3,1	1,0	0,3	1,7	2,8
Bouwnijverheid	3,8	4,6	4,2	3,1	4,3	3,8	2,7
Handel, horeca, vervoer, communicatie	2,8	3,5	3,9	3,0	2,7	2,4	0,6
Financiële- en zakelijke dienstverlening	4,1	2,7	3,8	-0,4	-0,8	3,7	1,6
Niet commerciële dienstverlening	3,8	3,9	3,5	5,4	3,4	2,6	2,6
Totaal	3,7	3,5	3,8	2,5	1,7	2,6	1,8

1) Inclusief de bedrijfstakken delfstoffenwinning en energie- en waterleidingbedrijven

Bron: CBS

Tabel 5. Loonkosten per arbeidsjaar naar economische activiteit

	2007	2008	2008	2009			
			III	IV	I	II	III
	% -verandering t.o.v. dezelfde periode van het voorgaande jaar						
Landbouw en visserij	3,6	7,9	12,1	3,3	8,3	4,7	1,6
Industrie 1)	3,3	3,6	3,6	1,4	0,2	1,6	2,8
Bouwnijverheid	3,3	5,0	4,7	3,4	4,2	3,6	2,6
Handel, horeca, vervoer, communicatie	2,5	3,7	4,1	3,2	2,6	2,2	0,4
Financiële- en zakelijke dienstverlening	3,6	2,7	3,9	-0,4	-0,8	3,6	1,6
Niet commerciële dienstverlening	3,7	4,3	3,8	5,9	3,4	2,6	2,6
Totaal	3,4	3,8	4,1	2,8	1,7	2,6	1,8

1) Inclusief de bedrijfstakken delfstoffenwinning en energie- en waterleidingbedrijven

Bron: CBS